

No hi sent

Intentar resoldre els dubtes que sorgeixen en l'ús dels verbs ésser i estar, tal com sovint ens demanen, exigeix uns esquemes molt complexos que ultrapassen, de bon tros, el marc modest de què disposem. Ja en alguna ocasió hem tocat algun aspecte parcial d'aquest tema i això és el que podem fer de nou.

La tendència general —que s'intenta combatre— és d'abandonar progressivament l'ús del verb ésser i recórrer, en substitució, al verb estar encara que excepcionalment, la prevenció contra l'ús del verb estar que sent tothom qui s'ha preocupat d'aquesta qüestió, també fa recórrer, en algun cas, a l'ús indegut del verb ésser. Oracions avui, dissortadament, tan habituals com «La sopa està salada» o «Està bo, aquest peix!», són casos claríssims d'aquest retrocés del verb ésser, substituït per estar. És clar que les oracions correctes són La sopa és salada i Es bo, aquest peix! I qualsevol intent de formular una lleu diferència de sentit entre «Està bo, aquest peix!» i Es bo, aquest peix!, no és sinó l'afany de justificar amb sofismes la infracció d'un ús idiomàtic que fins ara no havia conegut vacil·lacions. Però en alguns casos, en què el subjecte del verb designa una persona, si que per mitjà del ver l'estar es pretén expressar un sentit realment diferent del que s'expressaria, en les mateixes oracions, amb el verb ésser. Per exemple: «Està vell, en Joan», «Està -rossa, aquesta noia», «Que està boig?» «Està més jove, vostè», en el conjunt de les quals, tanmateix, és fàcil d'adonar-se d'una utilització abusiva del verb estar. Aleshores, tal com cal fer sempre que cap de les dues solucions en litigi no acaba de convèncer, s'ha de considerar si, en realitat, no n'hi ha una tercera. I, efectivament, si que hi és: S'ha fet vell, en Joan. S'ha tornat grossa, aquella noia. Que t'has tornat boig? Se l'heu més jove, a vostè. I, encara, qualsevol diferència que intentéssim establir entre «Es sord» i «Està sord», la podríem expressar per mitjà de Es sord i No hi sent.

ALBERT JANE